

● ۹ پرسش

درباره

نظام آموزشی کشور

• از امور بسیار با اهمیت و سرنوشت‌ساز، مسئله مراکز تعلیم و تربیت، از کودکانها تا دانشگاههاست.
 "از بخش ک - وصیتنامه سیاسی - الهی حضرت امام
 (ره) "

امور، از جمله در زمینه تعلیم و تربیت بوده، و علی‌رغم پاسخهایی که ناشنیده می‌توان برای برخی از سؤاها تصور کرد، فکر کردیم ضروری نداشته باشد پاره‌ای از سؤالاتی را که در ذیل سؤال کلی بالا قابل طرح است، صمیمانه با مسئولین برنامه‌ریزی مراکز تعلیم و تربیت کشور در میان بگذاریم.

۱- آیا نظام آموزشی ما این امکان را به دست می‌دهد که تمام کودکان این مرز و بوم، حتی دورافتاده‌ترین نقاط کشور، از امکانات تعلیم و تربیت مطلوب و تحصیل رایگان برخوردار باشند، به طوری که بتوانند در صورت داشتن استعداد، تحصیلات خود را تا بالاترین سطح علمی، ادامه دهند؟

۲- آیا نظام آموزشی ما دانش‌آموزان را به سمت شناخت استعدادهای واقعی خود سوق می‌دهد، به نحوی

فصل پاییز و ماه مهر - موسم بازگشایی مراکز آموزشی - و ۱۹ آذرماه، سالروز ایجاد شورای عالی انقلاب فرهنگی بهانه‌ای است برای آنکه تا کیدی داشته باشیم بر نقش حیاتی مراکز تعلیم و تربیت در نظام اسلامی و انقلاب اسلامیمان - هر چند که این نقش پدیدگی بر کسی پوشیده نیست.

بیانیم این سؤال را به‌طور جدی مطرح کنیم که آیا پس از گذشت بیش از ۱۲ سال از پیروزی انقلاب اسلامی، آن تحول‌ریشه‌ای و بنیادی، منطبق با نیازها و آرمانها، در نظام آموزشی پدید آمده و یا اصولاً در جهت نپل به آرمانها، در این زمینه گامهایی اساسی برداشته شده است؟

صرف‌نظر از مشکلات و معضلاتی که - بخصوص در دوران جنگ تحمیلی - عملاً سد راه پیشرفت‌ها در کلیه

* آیا نظام آموزشی ما این امکان را بدست می دهد که تمام کودکان - حتی در

دورافتاده ترین نقاط کشور - از امکانات تعلیم و تربیت مطلوب و تحصیل رایگان برخوردار باشند؟

که از سالهای آغازین دبیرستان، گرایشهای تحصیلی شود را تشخیص دهند و بعد از پایان این دوره، با شناخت و آگاهی، دست به انتخاب رشته دانشگاهی خود بزنند، به نحوی که در حداقل زمان ممکن، به بهترین نتایج ممکن در زمینه های علمی مورد علاقه شان دست یابند؟

۳- آیا نظام آموزشی ما طوری تنظیم شده است که دانش آموزانی که علاقه یا امکان ادامه تحصیل را ندارند، بعد از اتمام دوره دبیرستان، آن اندازه توان علمی را داشته باشند که بتوان از وجودشان در زمینه های مختلف تحصیلی شان در جهت رفع نیازهای مختلف کشور استفاده کرد؟

۴- آیا چاپ و نشر کتب درسی - از سطح مدارس تا دانشگاهها - طوری با برنامه صورت می گیرد که با توجه به تعداد دانش آموزان و دانشجویان در سطح کشور، بموقع - قبل از بازگشایی مراکز - با نرخ مناسب (لااقل با همان نرخ اعلام شده در پشت کتابها) به دست این عزیزان برسد؟

۵- آیا امور تربیتی در سطح مدارس، با برنامه ریزیهای اصولی و هماهنگی لازم در کنار هدایت و ارتقاء فکری، عقیدتی و اخلاقی دانش آموزان تلاش و موقعیت لازم را دارند، و آیا جزو مدارس به گونه ای است که خطر بازگشت ضد ارزشها و ارزشهای کاذب و غریب زنگی و انحطاط اخلاقی و فرهنگی، از بین رفته، یا بسیار کم باشد؟!

۶- آیا برنامه ریزی در رشته های مختلف دانشگاهی، بخصوص رشته های علوم پایه، فنی - مهندسی و پزشکی به نحوی بوده که «احتیاج را از خارج سلب کند»، به طوری که «کشور مستقل شود»؟!

۷- آیا تحقیقات منظم و منجم علمی در رشته هایی از علوم انسانی، مانند روانشناسی، جامعه شناسی، حقوق سیاسی، و غیره، صورت گرفته است، به نحوی که لااقل در کنار طرح تئوریهای غربی، نظریه ها و افکار اسلامی نیز به طور مقایسه ای مطرح شود؟ به طوری که نه تنها خطر بازگشت افکار غربی برای همیشه از بین برود، بلکه آندیشه ها و نظریات اسلامی، در این زمینه ها به صورت علمی، به جهان ارائه شود.

۸- آیا وسایل و امکانات کمک آموزشی به قدر لازم و کافی، در اختیار کلیه مدارس و دانشگاههای کشور قرار دارد، و آیا فرهنگ مربوط به استفاده صحیح و اصولی از این امکانات، ترویج لازم را یافته است؟

۹- آیا برای ایجاد انگیزه پژوهش در مراکز علمی، از سطح دبیرستان تا عالیترین سطوح دانشگاهی، برنامه ریزی اساسی شده است، به طوری که معلم، استاد، دانش آموز و دانشجو، پژوهش را جزئی لاینفک از آموزش بدانند و در جهت پیشبرد علم در زمینه های مختلف، پژوهشهای لازم را انجام دهند؟ و آیا اصولاً دانش آموزان و دانشجویان، با روشهای علمی تحقیق آشنایی دارند؟ و آیا مرکزی برای ثبت و نگهداری اطلاعات پژوهشی (بانک اطلاعات پژوهشی) لااقل در

سیاسی جهانی و بین‌المللی، و بالاخره تلاشت در جهت شناخت و دانستن توأم با ارتقاء اندیشه و تهذیب فکری و اخلاقی، می‌توانند نه تنها برای همیشه خطر جولان امپریالیسم و استعمار را از مراکز تعلیم و تربیت، و کل جامعه اسلامی، دور ساخته، متضمن استقلال و «اصلاح»^۳ کشور باشد، بلکه به یاری خدا، این آگاهی و شناخت و حساسیت، دستیابی به کلیه آرمانهای انقلاب اسلامی را در داخل و خارج کشور- آن‌طور که خواسته امام عزیزمان بود- امکان‌پذیر خواهد ساخت.

سطح موضوع پایان‌نامه‌های دانشجویان فوق‌لیسانس و دکتری وجود دارد که حتی الامکان، تحقیقات تکراری و زاید صورت نگیرد؟

پیشنهاد اصولی و عملی ما جهت بررسی و پاره‌اندیشی برای مسائلی از این قبیل و نیز برنامه‌ریزی بنیادی در کلیه سطوح تعلیم و تربیت در سطح کشور، ایجاد مرکزی است با اهداف انقلابی در این زمینه، که با استفاده از افراد مجرب، کارشناس، متعهد و دل‌سوز، وظیفه خطیر سیاست‌گذاری، اصلاح و تجدیدنظر را در برنامه‌های علمی پژوهشی در سطح کشور- از جمله در مدارس و دانشگاه‌ها به عهده بگیرد.

و در پایان، سخن داریم با تو دانش‌آموز و دانشجوی عزیز که به عنوان نماینده پویاترین قشر جامعه، می‌روی تا سازنده فردای روشن انقلاب اسلامی باشی. آگاهی و حساسیت تو نسبت به مسائلی که در پیرامونت می‌گذرد، از کیفیت نظام آموزشی که در آن تحصیل می‌کنی، تا مسائل مختلف فرهنگی، سیاسی و اجتماعی جامعه، و نیز مطالعه و آگاهی‌ت از مسائل

زیرتوسن ها:

۱- «باید دانشگاهها افرادی را تربیت کند که احتیاج را از خارج سلب کند.» «استقلال یا وابستگی جمع نمی‌شود.»- از بیانات حضرت امام (ره) در دیدار با دانشجویان دانشکده علوم و

ادبیات ۵۸/۸/۱۱

۲- اگر دانشگاه اصلاح نند، کشور اصلاح نمی‌شود.

۳- از بیانات حضرت امام (ره) در جمع وزیر و معاونین وزارت علوم

۶۴/۱/۲۷